

Suomen Urheiluliitto ry

Ympäristöohjelma 2021–

(Hyväksytty Suomen Urheiluliiton johtoryhmässä 13.10.2021)

Johdanto

Ympäristö ja ilmasto on osa Suomen Urheiluliiton vastuullisuusohjelmaa sekä Urheiluyhteisön yhteistä vastuullisuusohjelmaa. Ympäristöohjelma pohjautuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Suomen Urheiluliitossa kannamme vastuun ympäristöstä ja pyrimme kaikessa toiminnassamme huomioimaan kestävän kehityksen sekä teemme osuutemme ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Urheiluliitto tukeutuu kansalliseen urheiluyhteisön yhteiseen vastuullisuusohjelmaan, mutta yhtä lailla perustana ovat kansainvälisten liittojen World Athletics ja European Athletics -linjaukset. World Athletics kuvaa ohjelmassaan Athletics for a Better World yleisurheilun johtajuutta ja vastuutta sidosryhmilleen muun muassa ympäristön osalta. European Athletics nostaa esille omassa linjauksessaan ”Your Sport for Life” ympäristön osana yleisurheilun arvomaailmaa, joka lisää elämän laatua. European Athletics kannustaa ympäristöä suojeleviin kilpailuohjeisiin ja näyttämään yleisurheilun voiman kunnioittaa maailman arvokkaita luonnonvaroja.

Yleisurheilun ympäristövaikutukset

Urheilun ympäristövaikutukset painottuvat Sitran ja Olympiakomitean arvioin mukaan liikenteen ja matkustamisen seurauksiin, joista johtuu yli puolet ympäristövaikutuksista. Ympäristövaikutusten on tunnistettu syntyvän ennen kaikkea liikenteestä ja matkustamisesta sekä olosuhteista. Lisäksi syntyy vaikutuksia useista pienemmistä toiminnoista, kuten materiaaleista, ruokailuista ja kierrätyksestä.

Urheiluliiton ympäristöohjelmassa yleisurheilun käytännön toimenpiteitä tarkastellaan seuraavissa osa-alueissa: ympäristöohjelma seuroissa, toimintakulttuuri yleisurheilussa, yleisurheilu lähellä lasta ja materiaalien valinta.

Näihin liittyvät perustoiminnot luovat pohjaa ja lähtökohtia kaikelle muulle toiminnalle. Perustoiminnan käytännöt usein heijastuvatkin eteenpäin esimerkiksi liiton ja seurojen järjestämiin tapahtumiin.

Urheiluliiton ympäristöohjelman yleistavoitteet

Urheiluliiton ympäristöohjelman tavoitteena on edistää ja vahvistaa ympäristön huomioimista osana kaikkea toimintaa. Liiton tehtävänä on

- huomioida ympäristövaikutukset omassa toiminnassaan
- luoda malleja ja ohjata seurojen toimintaa
- vaatia vastaavia toimia yhteistyötahoiltaan kotimaassa ja kansainvälisissä yhteisöissä
- näyttää esimerkkiä muille toimijoille.

Ympäristöohjelman käytännön tavoitteet

A. Ympäristöohjelma seuroissa

Urheiluliiton ympäristöohjelman tavoitteena on vahvistaa ympäristötyötä seuroissa. Ympäristövaikutukset tulee huomioida kaikissa seuran toimissa siten, että seura tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden harrastaa ympäristövastuullisesti ja lapset ja nuoret oppivat harrastuksen ohessa ympäristön huomioimista. Seurojen toiminnan kulmakiven muodostaa Urheiluliiton vastuullisuusohjelman ympäristöohjelma.

B. Toimintakulttuuri yleisurheilussa

Kilpailut ja tapahtumat järjestetään siten, että ympäristö huomioidaan tapahtumaa ennen, sen aikana ja sen päätyttyä. Yleisurheiluväen kokouksiin ja koulutuksiin voi osallistua etänä. Työtä voi tehdä joustavasti etänä ja töihin kuljetaan julkisilla sekä kevyenliikenteen keinoin. Toimitilan koko on mitoitettu käyttötarvetta vastaavaksi ja kiinteistössä on toimiva kierrätysjärjestelmä. Perustoiminnot rakentuvat digitaalisten työkalujen ja palvelujen varaan, jolloin toimistot ovat paperittomia.

C. Yleisurheilu lähellä lasta

Yleisurheilun strategian 2021–2024 mukaan yleisurheilu on lähellä lasta. Se tarkoittaa, että yleisurheilun harrastaminen on mahdollista lähiurheilukentillä, jolloin mahdollistuu turvallinen paikalle siirtyminen esimerkiksi kevyen liikennettä hyödyntäen. Kilpailutoiminnassa suositaan yhteiskuljetuksia ja mahdollisuuksien mukaan julkista liikennettä.

D. Materiaalien valinta

Materiaalien hankinnassa suositaan suomalaisuutta, kestäviä ja ympäristöystävällisesti toteutettuja materiaaleja. Turhista materiaaleista luovutaan ja materiaaleja sähköistetään. Kierrätyksen osalta noudatetaan annettuja ohjeita ja suosituksia.

Toimenpidesuunnitelma

Toimenpidesuunnitelma ohjaa ympäristötyötä. Toimenpidesuunnitelma toteutetaan erikseen liiton toimintaan yleisesti ja isoihin kilpailutapahtumiin. Vuosittaiset ympäristöohjelman toimenpiteet kirjataan vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan. Yleisurheilun strategian 2021–2024 aikainen toimintasuunnitelma ja Suomen suurimman juoksutapahtuman Helsinki City Running Dayn ympäristösuunnitelma ovat ympäristöohjelman liitteenä.

Seuranta ja toteutus

Urheiluliiton ympäristöohjelman päivityksestä, tavoitteiden seurannasta ja toimeenpanon valvomisesta vastaa hallintotiimi. Ympäristöohjelman tavoitteet ja edistyminen tarkistetaan vuosittain toiminnan suunnittelun yhteydessä.

Viestinnän merkitys on suuri ympäristötyön edistämisessä. Eri kanavissa viestimällä saavutetaan sekä seuroja ja heidän jäseniään, että urheilijoiden tukijoukkoja ja lajin ulkopuolisia henkilöitä. Viestinnän tavoitteena on lisätä tietoisuutta, kannustaa sekä haastaa urheilijoita, seuroja, perheitä ja muita tahoja ympäristöä edistäviin toimiin omassa lajissaan.

Yleisurheilun strategian 2021–2024 aikainen toimenpidesuunnitelma

Toimenpide	Tavoite	Aikataulu	Arviointi ja seuranta	Vastuu
Ympäristöohjelman perehdytys toimihenkilöille	Toimihenkilöt tuntevat ympäristöohjelman sisällön ja tavoitteet	2022		Hallintotiimi
Ympäristöohjelman jalkauttaminen seuroihin	Seurat ottavat käyttöön	2022–2024		Seurapalvelutiimi
Seurojen ympäristötoimenpiteiden kartoittaminen	Ympäristökyselyn toteuttaminen	2023		Hallintotiimi
Vastuullisuuspalkinnon jakaminen	Vastuullisuuspalkinto yleisurheilugaalan kategoriaksi	2023		Hallintotiimi
Tapahtuminen ympäristöohjelmat	Liiton kaikissa tapahtumissa ympäristöohjelma toteutettu; liiton jäsenseurojen tapahtumissa 60%	2023–		Tapahtuman toteuttaja
Yleisurheilun hiilijalanjäljen kartoittaminen	Kartoittaa yleisurheilun kokonaishiilijalanjälki Suomessa	2023–		Hallintotiimi